

עד א מיי פ"א מהל' שפירת הלכה ב סמג עשין פ פטו טושיע ח"מ סימן שז סעיף א: עה ב טושיע ח"מ סי' שז סעיף ח ועיין מ"י פ"ד מהל' נזק ממון הלכה י ובהשגות ובמ"מ ובל"מ: עו ג מ"י פ"ז מהלכות נזק ממון הלכה א סמג עשין סו טור ש"ע ח"מ שם סעיף א: עו ד מ"י שם הלכה ב ועיין בהשגות ובמ"מ ובל"מ סמג שם:

בחזקת שימור קיימי. אין הפירוש כההיא דפ"ק (ד' טו.) גבי פלוגתא דפלגא נזקא קנסא דנחזקת שימור דהתם היינו דאין לריכוי שימור שאין דרכו להזיק כמו שן ורגל אצל חזקת שימור דהכא היינו שדרך בני אדם לשומרו וסתם עבדי להו שמירה פחותה ור"מ גרס בדר' מאיר בחזקת שימור וזכרנו יהודה לאו בחזקת שימור ולפי הגיר' הכי פירשו מאי טעמא דר' מאיר קסבר סתם שוררים בחזקת שימור חשיבי לבעלים שסבורין הבעלים שאין דרכן להזיק ועל כן אינם חוששין לשומרם וטעמא דר"י סתם שוררים לאו בחזקת שימור חשיבי לבעלים ונטרי להו שמירה פחותה ולכן גירסא הוי פירוש חזקת שימור דהכא כחזקת שימור דפ"ק ומיהו בין לר"מ בין לר"י סברי שפיר פלגא נזקא קנסא: **והא מיבעי ליה 55א.** נראה כגירסת הספרים דגרסי והא מיבעי ליה לגופיה כלומר לריבוי אחר ריבוי: **לא פטר ר"י אלא צד העדאה שבו.** מסבירא אומר כן דאטו משום שנעשה מועד גרע ויפטר אפילו מח"נ בשמירה פחותה ור"מ המינח לחומרא דאית לן למימר דז תמות במקומה עומדת מסבירא כדפרישית אלא לקולא דאין משתלם אלא מגופו^ט ואין מעמידין אפטרופוס^י מנגן וי"ל הואיל דריכין אנו לומר דז תמות במקומה עומדת לחומרא ה"ה לקולא ומיהו ליפטר בהודאתו למ"ד פלגא נזקא קנסא לא אמרינן במקומה עומדת^ד דכיון דאיישד לאו קנסא הוא: **מועד לקרן ימין.** מלינו למימר דדוקא נקט לפי שקרן ימין מוזמן להזיק יותר מקרן של שמאל אצל מועד לקרן שמאל כ"ש דמועד לקרן ימין או שמאל אין מועד ואורחא דמילתא נקט: אלא

דאמר שוכר כשומר חנם דמי ליתני הוי משומר חנם והשוכר ואי בר"י דאמר שוכר כנושא שוכר דמי ליתני הוי משומר חנם וכולן במועדין פטורין לענין כופר רב הונא בר חיננא הא מני ר"א היא דאמר אין לו שמירה אלא סכין ולענין שוכר לה בר"י דאמר שוכר כנושא שוכר דמי אב"י אמר לעולם בר' מאיר וכדמחליף רבה בר אבוב ותני^ט שוכר כיצד משלם ר"מ אומר "כשומר שוכר רבי יהודה אומר כשומר חנם א"ר אלעזר מסר שורו לשומר חנם הזיק חייב הזיק פטור אמרי היכי דמי אי דקביל עליה דלא קביל עליה שמירת נזקין אפילו הויק גמי ליפטר אמר רבא לעולם שקיבל עליו שמירת נזקין והכא במאי עסקינן כגון שהכיר בו שהוא נגחן וסתמא דמילתא דלא אזיל איהו ומוזיק אחריו קביל עליה דאתי אחריו ומוזיק ליה לדידיה לא אסיק אדעתיה: **מתני'** קשרו בעליו במוסרה ונעל בפניו כראוי ויצא והזיק אחד תם ואחד מועד חייב דברי ר"מ^ט רבי יהודה אומר יתם חייב ומועד פטור שנאמר ו'לא ישמרנו בעליו ושומר הוא זה ר"א אומר אין לו שמירה אלא סכין: **גמ'** מאי טעמא דר"מ קסבר^ט סתם שוררים לאו בחזקת שימור קיימי ואמר רחמנא תם ינחייב דניבעי ליה שמירה פחותה הדר אמר רחמנא ולא ישמרנו גבי מועד דנבעי ליה שמירה מעולה ויליף^ט נגיחה לתם נגיחה למועד ר"י סבר סתם שוררים בחזקת שימור

דאמר שוכר כשומר חנם דמי. בצבא מניעה בהשאל (ד' נה): ונתני חוץ משומר חנם והשוכר: ואי בר"י. היכא דשמרו שמירה פחותה אמאי משלמים כופר האמר ר"י מועד סגי ליה בשמירה פחותה: ר"א היא דאמר. במתניתין [להלן] אין לו שמירה למועד אלא סכין ואפילו שמירה מעולה וכ"ש האי דשמירה פחותה נטריה ומשום הכי משלמין כופר ולענין דמי שור נמי חייבין דעליהן לשומרו שמירה מעולה הואיל ונשא שוכר הן. וזכרנו שמירה מעולה לא מצי מוקים לה אפילו לר"א דאע"ג דלענין כופר חייבין דלא סגי ליה בשמירה מעולה לענין דמי שור לבעלים פטורין דלא נטרוהו ומאי הוה להו למיעבד: **וסתמא דמילתא.** שור נגחן כי מקבל איניש נטירותיה עליה למה שהא מוחזק מקבל עליה דלא לזיק אחריו אצל דלא לזיקה אחריו לא מסיק אדעתיה שהרי אין שור מתיבז לנגדו מפחדו: **מתני'** ונעל בפניו כראוי. היינו שמירה פחותה דלת שיכולה לעמוד כרוח מזיזה לקמן בהכנס (ד' נה): **ולא ישמרנו בעליו.** במועד כתיב מיעט הכתוב לשמירה מועטת כדמפרש בגמרא: **אין לו שמירה.** למועד: **אלא סכין.** ואפילו שמרו שמירה מעולה והפיל הכותל ואלא חייב. ושלש מחלוקות בדבר לר"מ בשמירה פחותה חייב ובמעולה פטור ולר"י בשמירה נמי חייב: **גמ'** לאו בחזקת שימור קיימי. אין אדם משמר שורו כלל אלא מניחו ויולא: **נגיחה לסס נגיחה למועד.** מגזירה שזה דלבעי נמי תם שמירה מעולה: **סתם שוררים בחזקת שימור קיימי.** אין לך אדם שאינו משמר שורו שמירה פחותה ומייבז הכתוב בתם אלא שמירה מעולה בעי הדר כתב כו': **וכי סימא.** ילף נגיחה נגיחה דתם נמי לכגי ליה בפחותה: **והא.** לא ישמרנו מצעי ליה ללא כלומר לגופיה דאס לא שמרו שמירה מעולה ליחייב ודרשינן ציה ריבוי אחר ריבוי ומיעוטא דתם מנא ליה: **לזה.** מיעטתי לפחותה ולא לאחר: **אצל דז תמות במקומה עומדת.** דלא סגי ליה בפחותה ומשלם חצי נזק: **אליבא דמאן.** כלומר הא ודאי לענין משלומין לא אכתיב ליה לרז לאשמעינן דלימין נזק שלם ולשמאל שלם הוה לה משלם חצי נזק דהא כי האי גוונא טובא מן [לעיל ב.]. דאפילו מועד לאדם אינו מועד לבהמה וכ"ש מועד לקרן ימין שהוה דז חזקה שזו אינו מועד לשמאל

א [לקמן מ: וש"נ], ב כ"מ פ: ג. דה: לקמן מ: שטות מט: א [לקמן נה: נט: וע"י במוס' שבת ג. ד"ה קשרה], ד [לעיל לד: ט] [לעיל טו.], ה [לעיל מד: א] [נפחים בג.], ו [לעיל ית. ג.], ז [לעיל טו] [לעיל טז.], ח [לעיל טז.], ט [לעיל טז.].

תורה אור השלם

1. או נודע כי שור נגח הוא מתמול שלשם ולא ישמרנו בעליו שלם ישלם שור תחת השור ודמות יתרה לו: שמות כא לו

גליון הש"ס

תוס' ד"ה לא פטר בו דכיון דאיידי לא קנסא הוא. ורי"כ רש"י לעיל נט ע"א ד"ה שור של חטא ויפס' שם ד"ה אין מעמידין ועל מ ע"א מוס' ד"ה ולמה ליה:

מוסף רש"י

דאמר שוכר כשומר חנם דמי. דקא יתיב אגרי מלאכתו ואינו נוטל שכר על שמירתו (ב"מ ט. דאמר שוכר כנושא שוכר דמי. הואיל ולהלכה הוא אלו, אע"פ שנתן שכר פטורו שומר שכר הוא, דאי לא יתיב שכר הוי שאל ויזייב באונסין, השתא דידיה ליה אגרא לא הוי שאל והוי שומר שכר משלם. דשומר חנם שוכר לא כתיב ומהו דין חייבו לענין נגיחה ואבדיה, פטור או חייב (ט. ש. קשרו בעליו. לטור (קמ"ט). תם חייב. דלא סגי ליה בפחותה (ט. ש. ש. שוררים לאו בחזקת שימור קיימי. שריגלין נגיחה וריכין שמירה (לעיל טו.) אם לא ישמרנו בעלים שלא יזיקו אינם בחזקת משתמרים מחלייהם שלא יזיקו, אלא מוזקין אפילו נזקא דלא ארטיה הלך על מרייה רמיא לנטירותיה (מתכות טז.).

קיימי אמר רחמנא תם נשלם דניבעי ליה שמירה מעולה הדר אמר רחמנא ולא ישמרנו גבי מועד דנבעי ליה שמירה מעולה^ט הוי ריבוי ריבוי ואין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט מיעט הכתוב לשמירה מעולה וכי תימא נגיחה לתם נגיחה למועד הא מיעט רחמנא ולא ישמרנו לזה ולא אחר מיבעי ליה ללאו אם כן נכתוב רחמנא ולא ישמרנו לזה ולא אחר תניא ר"א בן יעקב אומר אחד תם ואחד מועד ששמרו שמירה פחותה פטור מאי טעמא סבר לה בר"י דאמר מועד בשמירה פחותה סגי ליה ויליף נגיחה לתם ונגיחה למועד אמר רב אבהו לא פטר ר"י אלא צד העדאה שבו אבל^ט צד תמות במקומה עומדת אמר רב ימועד לקרן ימין אינו מועד לקרן שמאל אמרי אליבא דמאן אי אליבא דר"מ האמר אחד תם ואחד מועד שמירה מעולה בעי אי אליבא דרבי יהודה מאי אריא קרן שמאל אפילו בימין נמי אית ביה צד תמות ואית ביה צד מועדת אמרי לעולם כרבי יהודה ולא סבירא ליה דרב אדא בר אבהו והכי קאמר כי האי גוונא הוא דמשכחת ביה צד תמות ומועדת אבל

אלא ודאי רב לענין שמירה אשמעינן ואי אליבא דר"מ הא תם ומועד לענין שמירה כי הדדי נינהו. לא גרסינן אי אליבא דר"מ פשיטא ואי גרסינן הכי מפרש אי אליבא דר"מ ולענין שמירה לא אשמעינן רב דהא אין חילוק בשמירתו אלא לענין משלומין אשמעינן פשיטא דהא כי האי גוונא טובא מן: **אלא אליבא דר"י.** ואשמעינן רב דאס שמרו שמירה פחותה ואלא והזיק בקרן ימין שהוה לה פטור דמועד בשמירה פחותה סגי ליה והא נגח בשמאל חייב דתם לא אשמעינן לשמירה פחותה: **מאי אריא קרן שמאל.** דאי נגח זה חייב חצי נזק כי נגח בימין נמי איכא דז תמות ומועדת לחצי פטור ולחצי חייב דהא דז תמות במקומה עומדת ואשתכח דהכא נמי חצי נזק משלם ומאי נפקא לן מדרב: **ליס ליה דרב אדא.** אלא לגמרי פטר ציה ר"י ואשמעינן רב דכי האי גוונא משכחת דז תמות ומועדת כחד תורה ולענין שמירה דאס שמרו שמירה פחותה והזיק בקרן ימין פטור לגמרי והא בשמאל משלם חצי נזק: אצל